

16-dik szám.

NÉPBARÁT.

Vasárnap április 21-én.

1850.

Ha rajtam állana,
Nem volna boldog ember e hazában,
Csak a ki arra méltó.

Vörösmarty.

Tartalom. Viszszavonulás Lipschtől. — A Vézuv kitörése. — Az újvárosi muzikusok. — Méhkosár. — Hány hét a világ?

Viszszavonulás Lipschtől.

(Vége.)

Jelenet borzasztóbb, mint a minő ekkor mutatkozott, soha sem vala. A legénység százankint nyakrafőre rohant a folyamba, melybe mindenfelől hullottak az égő gerenda-darabok — lovas gyaloggal borzasztó zavarrá keveredve vergődött ész nélkül a vízben, s vegyültek kiáltozásaik azok ordításával, kik hátulról megérkezve csak most vevék észre, hogy a visszavonulhatás el van vágva! A tarentói herczeg lova serényébe kapaszkodva úszott át. Lauriston már már partot ért volt, midőn elmerült s többé soha sem üte felmá-gát: és Poniatowskit, a lovagias lengyelt, nemzetének utolsó reményét láták egy pillanattig küzdeni a hullámokkal, azután meg el-tűnt örökre.

Huszezer ember, hatvan nehéz ágyú, s töltnyes szekér kétszázon feljül, jutott léz által az ellen kezébe. Azok közül, kik futásban kerestek menedéket, csak kevés érte el a tul partot, és az Elster partjait egész mértföldnyi hosszsan frank katonák testei borították, kik e rettenetes éjszakán ily módon veszték el.

E borzasztó visszavonulás áldozatai közé

tartozott Reynier is, kinek semmi hírét sem hallhatták, s nem tudhatták elhullott-é az ütökötben vagy foglyul esett az ellen kezébe. Ő személyes barátja volt a császárnak, ki benne nem csak a vitéz és derék katonát, hanem szerencséjének, jóban mint roszban állhatatos párthivét vesztette el.

E veszteség nagyságáról meglepőbb bizonyítvány nem kell, mint magának Napoleonnak hadi tudósítása. Ez az oklevél, mi rendszerint a sereg diadalmai tulzott és dicsőítő leírására vala szentelve, tele azon sokat mondó nagy szavakkal, melyekkel a császár lángoló képzelődése hirdette katonái tetteit a báméskodó Frankhon füleibe, most a gyászos leveretés és a szerencse szomorú fordulatának elősorolása vala.

„A frank sereg — ugymond ő — folytatja útját Erfurt felé, vert sereg; anynyi fényes diadal után most hátrál.“

Ama seregnek, a legnagyobbknak, mely valaha Frankhonból kijött, szomorú sorsát mindenki eléggé ismeri. Viszszatéró útjok minden léptén nyomán makacsul küzdöttek a tulnyomó erővel, mi bár világosan mutatá lovagias szellemét, mely megveretését elismerni nem akará, mindazáltal mindig közelebb közelebb hozá őket saját határaikhoz, üldözve

azoktól, kiknek országait feldúlták, királyait trónjaikról lehányták, kiknek szabadságukat lábukkal taposták.

A háboru rettenetes Nemesise feltámadt vala, az óra megkondult, midőn mind a bánalmaknak, sérelmeknek, melyeket másokon elkövettek, tizszeresen kelle visszatoroltni önmagukon — midőn ama „szép Frankhon“ téreit, melyre oly büszkék valának, a diadalmas hódolatónak kelle taposni — midőn ama főváros utcáin, melyet oly kevélyen neveztek a „mivelt Európa középpontjának“ a kozáknak meg a dzsidásnak kelle tanyázni.

De mindezeket nem akarom hosszason elősorolni, csak arra kérem önöket kísérjenek Erfurtba, hová öt nap mulva érkezett meg a tábor. Itt haditörvényszék ült egybe Montfort mérnök ezredes és a paranesnoksága alattiak ellen, kik a kapott rendelet megtörésével, az Elster hidját idő előtt vetették fel, s eképp okai valának azon borzasztó veszteségnek, mely által oly sok vitéz élete lön feláldozva s a frank tábor becsülete tetemesen megsértve.

A rendes szokás ellenére e haditörvényszék miveleteit soha sem tették közzé*); a törvényszék zárt ajtók megett ült, s csak a császárnak magának, meg saját táborkara tiszteinek volt szabad bójárásuk. A nyomozás negyed napján futárt küldöttek Braunachba, a tábor egyik meszsi levő előőrsére, Aubuisson tábornok után, kiről azt hírlék, hogy valami úton módon ő is részes a dologban.

A tábornok, rangjához illő teljes egyenruhában a foglyok közé ült. Mellén hordá a keresztet, melyet a császár maga adott volt neki, oldalán az eylai csatatéren kapott érdem-kard függött. Mindazáltal kik közelebről ismerték, megjegyzték, hogy arczának régi nyílt és könnyű kifejezése hiányzott, szemeiben némi nyugtalanság, szorongás tükrözött, a mint körültekintett, és zavartnak s gyanakodónak látszott.

*) Historiai igazság.

A császár egyik segéde által hozott rendelet azt tartá, hogy azon reggel a törvényszéket ő felsége megérkeztéig meg ne nyissák, s a törvényszék már egy órája tétlenül vesztegelt, midőn Napoleon hirtelen bójött, és a törvényszék tagjait udvarias bókkal köszöntve, helyét az asztalfőn elfoglalá. A terembe léptekor egy tekintetet vetett azon padra, melyen a foglyok ültek; e tekintet rövid és futó vala, és mégis volt közöttük egy, kinek lelke legbensőjéig hatott, és a ki e futó tekintetből kiolvasá sorsát, a megmásithatlant.

„Aubuisson tábornok — monda a haditörvényszék elnöke — ön zászlóaljával szolgálásban volt 18-ika östéjén?“

Rövid föbiczentés volt minden felelet.

„Azt állítják, hogy 9 óra után kevéssel — folytatá az elnök — ön megjelent az Elster hidján, Montfort ezredessel, ezen állomás parancsnokával, beszélgetett; a haditörvényszék most azt kívánja, sorolja elő ön ezen beszélgetés körülményeit, mint szintén értesitse ön a törvényszéket arról is, mi ok vezette önt saját állomásától ily meszsi fekvő helyre?“

A tábornok nem felelt, hanem szeméit keményen szegezte a császár arczára, kinek hideg tekintete minden szenvedély és megindulás nélkül tanálkozott az övével.

„Hallotta-é ön a törvényszék kérdését? — monda az elnök fentebb hangon — vagy ismételjem?“

A fogoly egy üres tekintetet vetett reá. Mint a kit nehéz álomból hirtelen felráznak, látszék mint küzdik magával, hogy visszaemlékezzen valamire, mit azonban elméje legnagyobb megeröltetésével sem tehet. Kezével megsimitotta homlokát, melyen nehéz veríték cseppek gyöngyöztek; ekkor meg elsobajtá magát, oly halkán és fájdalmasan, hogy hallani alig leheté.

„Szedje össze magát, tábornok — monda az elnök szelidebb hangon — tulajdon ajkairól kívánjuk hallani ez egész esemény elbeszélését.“

Aubuisson szemeit lesüté s kezeit keményen összeszorítva, elmélkedni látszék. Mint így áll, tekintete a keresztre esett, melyet mellén hordott, ekkor meg hirtelen megrezzenve, kezét rátevé, s teljes magasságában kiegyenesedve, vad és töredezett hangon felkiáltott:

„Hallgass! — hallgass halálíg!”

A haditörvényszék tagjai elbámolván néztek egymás szeme közé, míg néhány percznyi szünet múlva az elnök ismétlé kérdését, megállapodva majd minden szó között, mintha a fogoly megzavarodott elméjének időt akarna engedni felfoghatásukra.

„Arra kérjük önt — monda — emlékezék reá, miért ment volt az Elster hidjához?”

„Psz! — válaszla a fogoly ujját ajkára nyomva, mintha óvatosságra akarná inteni — egy szót sem!”

„Mit jelentsen ez? — monda az elnök — elméje merőben megzavarodottnak látszik.”

A törvényszék tagjai fejüket az asztalra hajták s néhány perczig halk hangon beszélgettek, miután az elnök a kérdezősködést az előbbi módon megújítá.

„Mit akarnak önök? — monda a császár felállva, míg arczán egy bibor folt, mutatá boszszankodását — mit akarnak önök uraim! nem látják-e hogy ez az ember örült?”

„Hallgass — ismétlé Aubuisson, szint azon ünnepélyes hangon — halálíg — hallgass!”

A dolog többé kérdés alá nem jöhet. Mitől, mitől nem, elég az hozzá elméje megvala zavarodva. Valami tulnyomólag uralkodó benyomás, valami rendkívül hatalmas eszme foglalta el mind az ítélő-, mind az emléktehetség helyét, és ő örült vala.

Tíz nap múlva Aubuisson tábornok — a köztársaság jeles katonája, az egyiptomi vitéz, a német-, lengyel- és oroszországi több ütközetek hőse, a charentoni örültek háza lakója leve. Egy szomorú, búskomoly alak, elfonnyadva, elaszva, mint villám sujtotta éjőfa, hajdani énjének nyomoru romja lassan

vánszorgott alá s fel, s ha olykor olykor elméje tisztulni, szabadulni látszott, hirtelen mintha egy setét függöny gördült volna az értelem sugára elébe, e szavakat dadogá: „Hallgass, hallgass halálíg!” és azután viszont több órákig nem szólott.

Berlemont Vicomte, kitől e szomorú történetet hallottam, maga is egyik tagja volt a haditörvényszéknek ez alkalommal.

Azután, hogy a Vicomte nekem ezeket beszélé, egy pár hét múlva Parisba mentem, s eltökélve, hogy ily érdekes tárgy feletti kétségeimet eloszlassam, Charentonba rándultam. Az intézet jegyzőkönyvét vizsgálgatva megkaptam benne: „Aubuisson Vilmos Gustáv, dijoni születés, 32 éves. Befogadtatott Charentonba october 31-én 1813. — Gyógyíthatlan.”

Es egy más lapon vala e sor:

„Aubuisson megszökött Charentonból jun. 16-án 1815 — némelyek állítása szerint láták Watterloonál 18-án.”

(Angolból.)

Malcolm.

A Vézuv kitérése.

A Vézuv, mint olvasóink kétségen kívül tudni fogják, a csak imént múlt télen is megmutatá, hogy nem alszik, tartott a nápolyiaknak egy fényes illuminatiót, mely mint minden fényes illuminatio, költséges is volt; részleteiről egy február 13-án kelt nápolyi levél következőleg ír:

A Vézuv kitérése, mely február 8-kán kezdődött, hál' az égnek már bevégeződött; az 1822 óta történt mind a menynyi kitérései között a legnagyobb és legdühösebb volt, és a hegy tulsó oldala s Ottojano táján, merre vette a lávafolyam irányzatát, tetemes károkat okozott. A pusztulás nem csak nagy darab mivelhető földek elborításában határozódott, hanem több ember életébe s még több terhes sebbe került, s áldozatai nem csak a fenyegetett és elpusztított helység lakói, hanem több látni vágyó idegenek levének.

A mult szombati azaz febr. 9-iki borzasztó kitörés több ezer látni vágyót csalt közelébe, és a nagyszerű jelenet sokakkal elfeledteté az elővigyázat szabályait. Rakás külföldi a Salvatore oldalán, hol az ismeretes remete lakik és a hová láva nem özönlött, igen meszsi felbátorzkodott, midőn csak egyszerre minden másodperczen ismétlődő és a szél által éppen erre hajtott kitörések következtében, mint jégzápor kezdtek rájuk omlani a lávakövek. Többen halálos sebet kaptak. Egy zongorakészítő német 3 óra alatt meghalt, a nélkül hogy legkisebb orvosi segélyben részesülhetett volna, mert borzasztó fájdalmai mián nem leheté a helyről elmozdítani. Azt mondják, egy angol is maradt ott halva; egy amerikai tengerész tiszt minden remény nélkül fekszik a kórházban, s azóta hihetőleg meg is halt. A nehezebb és könnyebb sebesültek szerét számát sem tudhatni. A legtöbb esetben vigyázatlanság vagy esztelen merészség okozá mind ezeket.

A hegy másik oldalán Bosco és Ottogano felé a látvány borzasztólag nagyszerű vala. A hegy közepén meghasadott s rajta belseje lángoló folyam képében ömlött ki s rohant le a hegy oldalán mindent pusztítva, egy egész óra járásnyi szélességben, semmi gátot, semmi akadályt nem ismerve. A legfelségesebb mezők, házak, templomok néhány óra alatt semmivé lőnek sülve, helyöken csak izzó hév kőanyag marada. Ezen tüzfolyam tegnap estve kifolyásától már három óra járásnyira haladott volt, s még nem tudni meddig folytatandja romboló útját.

E borzasztó jelenetet ki csak látta, tudom, soha mig él nem fogja feledni. Csak is ekkor képzelheti az ember magának, miként lehetne világ vége tűz által, miképp hasadhat meg a földgömb a keblében rejlő lángok erejétől, vagy miként állhatott elő ez egész, e mindeneget szétmorzsáló és ellentállhatlan rettenetes elem által. A ki szemtanuja nem volt, e borzasztó látványról magának még csak

megközelítő fogalmat sem szerezhethet. Ég föld egy tűztenger, a föld reszket belsője háborgása mián; a hegy ordítása felülmulja a legborzasztóbb menydörgés robajját s rémesen hallszik közötté a finom homok eső, meg a mindig tovább hömpölygő lávafolyam, vegyülve az elhulló élőfák recsegéseivel és az egybeomló kőfalak zuhanásaival.

Több ezer látnivágyókkal együtt magam is kiszekereztem tegnapelőtt estve Torre dell'Annuziata-ra s onnan Bosco Reale-n át a pusztulás helyére. Szakadatlanul jött s ment a sok szekér e szoros úton, hová elővigyázat okáért számos czirkáló csapatok és fáklyatartó emberek valának felállítva. E kívül még a szekerek, lovasok, sőt gyaloglók is el voltak látva fáklyákkal, mi más helyen és más körülmények között már magában érdekes látvány lett volna, de az izzó hév hegy közelében, ha bár ez a setétség ellentétét még felülőbbé tevő, mindezek csak pislogó mécseneknek tetszettek. Többször megesett, hogy a különben is rosz út legkeskenyebb részein egész hosszu sora találkozott szembe egymással a szekereknek, meg azon két kerekű taligáknak, melyeket itt corricolo-nak hívnak, s egymást kikerülni lehetlen vala. Ilyenkor támadott aztán egy egy iszonyu concert, melyben a kerekék meg a szekér más részeinek recsegése, a külföldiek szitkozódásai, kik között leginkább a francziák -- mint a kik legszamosabban valának képviselve -- tüntették ki leginkább magukat, habár volt biz ott nagyon sok német és angol is, a kocsisok kiabálása, nyelvélése, a felállított katonaság és rendőrség lármája, a megijedezett nők sikoltásai váltogatva soloztak, duetteztek, terzetettek sat. sat. Imitt amott a lovakat kifogták, a szekereket az út szélén odább tolták, mig újból haladhatának, hogy újból hasonlólag felakadjanak.

Végtére elérkeztünk a pusztulás helyére, az izzó-hév láva fénye mindig veresebb és vakítóbb lőn, mignem eljutánk oda, hol a

tüzözön az országutat ketté vágta, s futását még mintegy óra járásnyira lejjebb folytató. Mintegy 15–20 láb magas és óra járásnyi széles gátot képezett, mely alatt a szőlőhegyekkel és szántóföldekkel borított termékeny és felséges szép vidék feküdt eltemetve.

Egy kis falunak S. Mauro-nak temploma éppen ezen estve rogyott öszsze és tünt volt el. A Spinelli palotának még csak fő fala állott ki a lángfolyamból, hogy nem sokára végképp elenyésszen. A magas szilfák, melyek szőlővel voltak befuttatva, mint megannyi gyufák égtek a lávafolyam mellett, vagy mint kártyaházak omlottak öszsze benne. A kár tetemes és a minden hajlék és vagyron nélkül maradt szerencsétlen lakosság sorsa keserves.

Csupán egyetlen veszteség nem tanált szánakozóra, sőt inkább többekben költött kárörömöt; t. i. a jézsuiták pompás jószágának elpusztulása, melyet legelől ért a lávaözön s egy óra alatt égő kőszirtokból álló sivataggá változtatott. Majd mindenki olyan formán szólott róla, mi magyarra lefordítva ilyesmit tenne: „ebül gyült szerdeknek ebül kell elveszni.“

Ma már a hegy nyugodtabb s innenső oldalának lakosi kivált Porticiban, Részina-ban és Torre del Grecoban ismét szabadabban lélegzelnek, mert három nap és három éjen át szakadatlanul halálos félelmek közt lebegtek.

X.

Az ujjvárosi muzsikuskok.

(Folyt.)

Azon nap a városba meg nem érkezettek; estvére egy erdőbe jutottak, s haditanácsot tartván, egy szívvél szájjal elhatározzák, mivel tovább teljességgel nem mehetnek, tehát itt fognak meghálni.

A szamár és a vizsla egy nagy élőfa alá heveredtek le, a macska és a kakas meg a fán vettek magoknak állomást, és pedig a

kakas a fa legtetejére felrepült, hol magát legnagyobb bátorságban hitte. Mielőtt azonban álomra hajtotta volna fejét, a világ négy része felé körültekintett, és imé! úgy tetszék neki, mintha a meszsi távolban valami fény lobogna. Erre lekiáltott társaihoz, hogy itt körülbelől valami háznak kell lenni, mert gyertyafényt lát.

„Igy hát — monda a társaság alapítója — csak szedjük fel a sátorfát s haladjunk arra felé, mert ez a szállás mégis csak igen kényelmetlen.“

„Biz egy két csont s rajta egy kis hús nekem sem ártana“, monda a vizsla.

És eképpen az előbbi határozatot közmegegyezésből megsemmisítvén, útnak indultak arra felé, honnan a világosság látszott; a világosság fénye mind tisztábban tisztábban sugárzott és nagyobbodott azon mértékben a mint közeledtek felé, míg végre egy fényesen világított rablótanyához érkeztek az erdőnek éppen kellős közepében.

A szamár mint legnagyobb az ablak alá ment s békandikált rajta.

„Nós, mit látsz szürke?“ kérdé a kakas.

„Bizony mit — válaszla a szamár — oda benn van ám a jó élet; a szoba közepén egy terített asztal, rakva minden jóval, körölte ül egy rakás rabló s esznek mint hat, isznak mint a csap.“

„Hisz az nekünk is jól fogna“, megjegyzé a vizsla.

„Meghiszem — monda a szamár — csak hozzá kéne jutni.“

„Az is meg lesz — felszólalt a macska — csak gyerünk egy kissé félre tartsunk tanaoszt.“

És félreméne a hangászkar és elhatározá a megtámadás tervét, melyet következőleg vevének teljesezésbe:

Szép halkan az ablakhoz visszamentek, ekkor a szamár két első lábát feltevé az ablak párkányára, a szamár hátára felkapaszkodott a vizsla, a vizslára felmászott a macs-

ka, a macskának pedig éppen a feje tetejére felrepült a kakas, és mint karmesternek, a számár farkának egyetlen lódulására, egyszerre megzendült a nagy concert, az újvárosi muzsikások első nagy concertje. Ki ki fűtta a mint az isten neki tudnia adta; a számár ordított, a kutya ugatott, a macska nyávogott, a kakas kukurígolt és mind ezt oly borzasztó taktusra, hogy a rablóknak még a haja szála is felállott, s szentül hívék, hogy maga Belzebub jött utánok elvinni a lánggal égő paradicsomba. Hát még mikor a karmester farkának egy újabb lódulására az egész társaság neki indult s ablakostól együtt a szobában termett?! Nő ekkor a rablók sem vették tréfára a dolgot, hanem a volt a boldogabb a ki elől szaladhatott, hátra sem tekintve nyakrafőre rohantak ki a szobából s futottak az erdőbe, míg csak lábok bírta.

A zenetársulat sem confundálta magát, hanem mihelyt a szobát üresen tanálta, neki esett az asztalnak s úgy pofáztak, mintha hat hétig meg sem akartak volna éhezni.

Vacsora után a gyertyát eloltották s kiki fekünni ment, választván magának kedve szerint való hálóhelyet. A karmester, ősi szokás szerint a szemétdombra heveredett, a vizsla az ajtó megettéi tért foglalta el, a macskának leginkább tetszett a tűzhely a meleg hamu szomszédjában, és a kakas? hát a kakas hová mehetett volna jobb helyre, mint a kakasülőre.

Fáradt testnek jó vacsora után jól esik az álm, ezt az igazságot a zenetársulat is bébizonyítja. Néhány pillanat múlva siri esend uralkodott a vig lakoma helyén, melyet csak a macska fonása szakasztott felben olykor olykor; hihetőleg álmodott a jámbor, és a játszi istenség viszsza vitte az ősi tűzhelyre hálátlan gazdaszszonya hajlokába.

(Vége követk.)

Méhkosár.

Üvegház és melegágy nélkül kora zöldséget állítani elő.— A kony-

haban felhasznált tojások héjaít őszszeszedi az ember, végüket tövel óvatosan meglyuggatja, jó kertü földdel megtölti, s mindegyik héjba egy vagy két magot vét, azután egy aszaló deszkára porond közé gondosan elrakja és meleg helyen tartja, olykor olykor óvatosan megöntözgetvén. A magvak rövid időn kikelnek és a legszebben növekedésbe indulnak. Minden veszély nélkül több hétig a tojás héjban maradhatnak, s csak miután az idő kiderült rakja ki az ember növénykéit a számokra előkészített ágyakba; nagyon természetesen a tojás héjakat az ültetés előtt nagy óvatossággal szét kell tördelni.

— — —
A pityókatermesztőknek.— Egy német gazda következőleg ír: „Egy jó barátoimtól történetesen tudám meg, hogy a pityókát nem kell virágzásba eresztetni, hanem bimbóit, mihelyt mutatkoznak, le kell vágni vagy csípni. Próbát tettem vele kicsinyben. Két sor pityókámat, melyek közül mindegyikben 40—50 fő lehetett, mindeu virágától megtisztítottam, mihelyt bimbó mutatkozott, töstént letörtem. A pityókaszárak legtövérebben nőttek, s mikor a kiásás ideje békövetkezett, úgy tanáltam, hogy a szárazakon, mondhatni majd egyetlen apró pityóka sem csüngött, mint szokott volt lenni különben, s a pityókák általában két- harmadrész oly nagyok voltak, mint a mellette levő más két sorban, melyeknek virágait nem szedtem volt le. Az eképp termesztett pityókák íze amazokétól, melyeknek virágait meghagytam volt, a legkisebbet sem különbözött.

— — —
Hogy a saláta ki ne korózzék.— E végre a salátafő kocsánját a föld felett késsel mintegy félignyre bé kell vágni. Ez a műtétel eleinte igaz hogy kissé lassucskán megy, de csak hamar belé gyakorlódik az ember, hogy egy óranegyed alatt néhány száz főt könnyen elvégez. A bévágás a nedv folyást akadályozza, úgy hogy a növénynek

kivirágzásra nem marad elég ereje, a többi nedvet az életfentartás mind igénybe vévén.

— — —
E c z e t - p r ó b a. — Lélekismeret nélküli gyárosok, az eczet közé, részint hogy megtisztuljon, részint pedig azért hogy csipősebb legyen, kénsavanyt is szoktak vegyíteni, az egészségnek nem kis ártalmára. Azonban mindenki megpróbálhatja vásárlott eczetjét, s megtudhatja van-e benne szabad kénsavany vagy nincs. E végre egy findzsátalba kevés czukor-oldatot töltünk, magát a findzsátalát pedig egy forró vízzel tele fazék felébe úgy alkalmazzuk, hogy a víz párája érje, de a fazék száját azonban bé ne fedje; ekkor aztán a megpróbálandó eczetről egy keveset a czukor-oldatba töltünk, s ott hagyjuk míg belőle minden nedv el nem párolog, s ha ekkor a megszáradott czukor-oldat meg nem feketedett, az eczet nincs kénsavanyval hamisítva; a czukor-oldat megfeketedése ellenben a kénsavany csalhatlan jele.

— — —
F o g f á j l á s e l l e n. — Azt mondják, hogy a fogfájásnak 999 orvossága van, im itt közöljük az ezrediket, mely nagyon egyszerű s még eddigelő legalább nem tudunk esetet, melyben ne használt volna. Egy pár évő kalányi boreczetbe teszél egy kis kalányi ethert, s a vegyülettel szádat jól kiöblögeted; hatása rögtönös, a fájdalom elszűnik, mint ha kézzel elvették volna, s évekig nem kerül vissza.

— — —
G y o r s v a j k ö p ü l é s. — Tizenkét kupa téjfelhez végy egy lat apróra tört úmsót és két kupa savanyu tejet, kavard össze jól, gyenge tűznél melegítsd egészen míg lágy-meleg lesz, tedd hűlni, s mikor meghűlt öntsd a köpülőbe; hat percnyi köpülés után a leg-tisztább vajad lesz és pedig több, mint a rendes bánásmód szerint lett volna.

— — —
F u r e s a e g y e m b e r. — 1846-ik év

juliusa 1-ső napján halt meg a sz-elmoi pap, a ki következőkkel birt: 4500 taller évi jövedelemmel és 37,000 taller kész pénzzel. Ennek egy szolgája és egy szolgálója volt, kiket minden estve maga zárt bé. Utolsó foglalatossága minden estve a volt, hogy házat kereken megkerülje, kutyáit eloldja, s pus-káját kilője. Életét következő különös módon veszté el. Egy reggel felkölt, hogy szolgáját és szolgálóját kibocsássa, s a kutyák, őtet idvezlendők, oly dühösen rohantak reá, hogy egy tóba esett, melyből többé ki nem ver-gődhetett. A két cseléd hallotta gazdáját se-gítségért kiáltani, de segítségére nem mehe-tett, mert még mind bé volt zárva. Maradott: 30 papi ruhája, 700 nadrága, 400 pár csizmája, 600 pár papucs, 80 parókája, noha mindig a maga haját viselte, 58 kutyája, 80 szekere és kocsija, 83 ekéje, noha egyet se használt, 50 nyerge, a nélkül hogy bár egyszer lovagolt volna, s anynyi päl-czája, hogy egy kereskedő érettek 1250 tallért ígért, 60 lova, 200 kapája, 210 á-sója és lapátja, 74 lajtorjája és 240 beretvája.

— — —
A magyarországi nádor csudálkozását jelentette Zsigmond császárnak azon, hogy legboszszusabb ellenségeinek is megbocsát, midőn azok hatalmában volnának. „Agyon kell őket ütnie“, monda a nádor. „Azt is teszem“ vizánozá a császár, „valahányszor legyőzöt-tet jó tettekkel halmozok, akkor az ellen-séget megölöm, s egy barátom születik.

— — —
Lopez de Ayala azt mondta: „Mit ör-vendetek, barátim, egy eltölt év elválásakor, az utolsó óráutésnek? Reménylitek-e, hogy magatokról az álmod lerázzátok, mely titeket majd a földre nyom, és aranyot cseréltek azon ismeretlen idegennel, az uj évvel? Bal-gatagok, kik szüntelen a fényes után kap-kodtok! Azt véltitek, hogy az arany súlya könnynebb az álmónál?“

Hány hét a világ?

A francia köztársaság elnöke ellen a néptömeg egy egy gúnyos demonstratiót elkövet, de azért ő szilárdon viszi a kormányt, s meg van győződve, hogy csupán nagy neve által is képes az országnak rendet s jólétet biztosítani.

Az angol flottának egy része Lissabon előtt megjelent, hogy a portugali közönség előtt folytassa azon vendégszerepet, melyet Athene előtt a más része még bé sem végzett. Nápoly és Toskána is tartanak a tolakodó vendégtől, de játéka mivolta felől még eddig mit sem tudnak.

Oroszország folytatja a nagy készülődést — ki ellen? azt senki sem tudja. Mindenesetre résen áll, hogy a nyugtalan eszmék Európában szeppenjenek meg.

A görög-angol ügy sehogy sem akar tisztába jöni. A görög király állhatatos a szenvedő ellentállásban; kész volna ugyan a pénzköveteléseket kifizetni, jöllehet azok Görögországnak csaknem egy évi jövedelmeit nyelik el; csak az angol követelések elvét nem akarja elismerni sem ő, sem kabinetje, holott éppen ezen el nem ismerésben fekszik a botránykő, melyen az alkudozások megbukni fenyegetőznek. Egyébaránt az ország kára már is valami 30 millió drachmára számítható; hozzá járul még, hogy a szokatlan nagy hidedeg miatt az olajfák elfagytak, miknek száritott gyümölcse a görögnek éppen az, mi az irlandi népnek a burgonya.

Titoff, a konstánczinápolyi orosz követ, némileg meglepte a diplomatiái kart azon nyilatkozatával, hogy Oroszország nem fogja tovább is védelmezni Görögországot az angol ügyben; miből azt hozzák ki, hogy ohajtja az Angolországali vizsályt kikerülni.

Ujabb hírek szerint az orosz seregek az aldunai fejedelemségeket oda hagyták, tehát teljesült az orosz czártól a lord Palmerstonnak tett ígéret.

Az erfurti gyűlés fájdalmas vajudás közt van, hogy Poroszországot ujjaszülhesse; de mint általánosan hiszik, alig szül nagyot, annál kevésbé életrevalót. Ebben a porosz maga is kétkedni látszik, s ugyanazért junius elejére Kasselben vámegyesületi tanácskozmányt tartandó, hogy ottan tanakodjanak azon rendszabályok felől, melyek a vám és kereskedelmi ügynek átalakítását eszközölhetnék főleg északi Németországban. Ámde így könnyen megtörténhetik, hogy Németország északi és déli részre fog darabolatni.

A bosniai lázadás felől halljuk, hogy a travnik vezir szép úton módon kivánt a fölkelőkkel egyezkedni, de ezek még mindig a régi föltétel mellett állanak, hogy legyen ám béke közöttük, de a bosnyáknak ne kelljen az új adót fizetnie, mert az kiállhatatlan, s kétségkívül a jó szultán akaratjával is ellenkezik. A vezir tehát kardot köszörül, s általánosan hiszik, hogy mielőbb végét szakasztja a zenebonának.

Horvátországban a zágoriai pórlázadásnak vége van. Az együgyűeket álnok egyének hitették volt el, hogy ők már szabad létökre senkinek, még a császárnak sem tartoznak semmivel.

Azon gyümölcs- és szederfák száma, melyek a Stájerországon átvívó vasútvonalat diszitendik, mintegy 40,000 darabra terjed, s legalább is 20,000 p. ftot fognak jövedelmezni.

Botzenben (Tyrolban) a helytartó helybenhagyásával kutya-adó van béhozva. Minden kutyaért — az útasok ebeit s a még szópókat kivéve — két p. ftot kell fizetni.

Felelős szerkesztő MAKOLDI SÁMUEL.

Nyomatott az ev. ref. kollégium betüivel.